




TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gerekçesini ekte sunduğumuz, özelleştirme sonrası elektrik dağıtım hizmetini üstlenen şirketlerin; abonelerin ortak gereksinimi, elektrik enerjisine kesintisiz, kaliteli ve ucuz erişebilme amacını temel alan bir anlayışla hizmet edip etmediklerinin, taahhütlerini yerine getirip getirmediğinin, usulüne uygun denetlenip denetlenmediğinin tespiti, abonelerin elektrik dağıtım hizmetinin aksamasından kaynaklanan mağduriyetlerinin tespiti, çözüm önerilerinin araştırılması, yapılacak yasal düzenlemeler dâhil olmak üzere, alınacak önlemlerin tespiti için Anayasanın 98'inci İç tüzüğün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.


Özcan Purcu
İ. M. M. M.

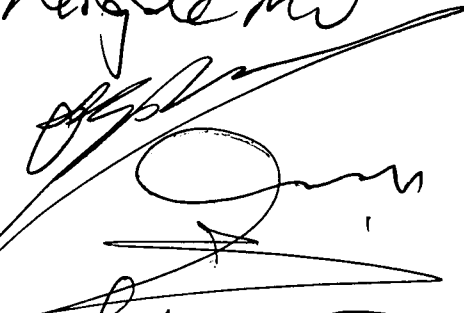

Bülent Yener BEKTAŞOĞLU
Giresun Milletvekili


Öğün SALIBAL
Bursa M. M.

Ömer Fethi Gönen
Niğde M. M.

Karim Alan
Denizli
İzmir


Nurullah Hambar
Pavlutskiy M. M.


Serdar Topal
Hartay M. M.


Ali AKYILDIZ
Sivas M. M.

Okan GAYTANCI OĞLU
Edirne M. M.

Akif EKİCİ


Dr. Ceyhan İpek
Bursa M. M.

Gökalp Mahmut Tural
İst. M. M.

Hüseyin YILDIZ
Aydın M. M.

Gülşay Yedekci
İst. M. M.



GEREKÇE

Elektrik enerjisi üretimi, iletimi ve dağıtımını kamu hizmeti niteliği taşımaktadır. Her türlü kâr ve rant ilişkisinden arındırılmış, kesintisiz, kaliteli ve ucuz (erişilebilir) olarak halka sunulması gereken bir hizmettir. Geçmişte, fiyat belirlemede tekeli bir yapının oluşmaması, üretim, iletim yatırımlarının pahalı olması, hizmetin her kesime adil olarak dağıtılması gibi nedenlerle, elektriğin üretimi, iletimi ve dağıtımını devlet yapmıştır. Sonra, kısıtlı kaynaklar ve yönetim anlayışıyla, özel sektörün desteği olmadan bu hizmetlerin etkin, ekonomik olarak yerine getirilemediği tartışmaları başlamış, 2001 yılında 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Yasasıyla enerji dağıtım hizmet sunumu rekabete açılmaya başlanmıştır. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı elektrik enerjisi özelleştirme amaçlarını, varlıkların verimli işletilmesi, maliyetlerin düşürülmesi, elektrik enerjisi arz güvenliğinin sağlanması ve arz kalitesinin artırılması, kayıp/kaçak da azaltma sağlanması, yenileme ve genişleme yatırımlarının özel sektör tarafından yapılması, rekabet sonucu sağlanan faydaların tüketicilere yansıtılması şeklinde belirtmiştir. Ülkemizde kamu eliyle yapılan elektrik dağıtım hizmeti, 2009 yılından başlayarak özel sektör eliyle yürütülmeye başlanmış, 30 Eylül 2013 itibarıyla tamamen özel sektöre bırakılmıştır.

Özelleştirmeye dağıtım şirketlerine, dağıtım tesislerinin kurulması, tüketicilere ihtiyaç duydukları elektrik enerjisini kaliteli ve sürekli olarak sunacak kapasiteye sahip olarak iyileştirilmesi, genişletilmesi ve yenilenmesi görevi verilmiştir. Özelleştirme sürecinden bugüne her yıl artan enerji talebine rağmen, periyodik bakım onarım çalışmalarına önem verilmemiş, tesislerin onarımı, bakımları zamanında yapılmamış, elektrik kesintileri ve arızalar konusunda şikâyetlerse artmıştır. Özelleştirme ardından şikâyet edilen hususların başında faturalarının yüksekliği ve sıkça yaşanan kesintiler gelmektedir. Kesintilerin en önemli nedeninin, yatırım yapılmayışı ve denetimsizlik olduğu, hızlı yapılaşma ve nüfus artışına paralel yeterli elektrik altyapısı inşa edilmediği ifade edilmektedir. 2015 yılı Kasım ayında Türkiye genelinde 72 bin 252 saat planlı elektrik kesintisi yaşandığı, plansız kesintiler konusunda ise resmi bir veri olmadığı ifade edilmektedir. Elektrik dağıtım sistemine sunulan elektrik enerjisinin tedarik sürekliliği göstergelerine esas oluşturan, tüketici başına kesinti süresi ve sayısı kamuoyu denetiminden uzak dağıtım şirketi beyanına bırakılmıştır. Dağıtım şirketleri kesinti ve arızaları önlemek için yeni yatırım yapması gerekirken bunun onayının Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yapılması gerekmektedir. Yapılan yenileme ve yatırım harcamaları ise tarifeler yoluyla tüketiciye yansıtılmış, tüketiciden dağıtım şirketlerine mali kaynak aktarmanın yasal yolunu oluşturmuştur. Denetimin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın yetkisinde olması nedeniyle de yatırım ve denetim sürecinin aksadığı ifade edilmektedir.



Ayrıca özelleştirme ile azalacağı öngörülen kayıp – kaçak elektrik tüketimi bazı dağıtım bölgelerinde artarak devam etmiştir. Özelleştirme ihalelerinin, şirketlerin kayıp kaçak hedef öngörülerini dahi alınmadan gerçekleştirildiği ortaya çıkmıştır. EPDK kayıp – kaçak oranının yüksek olduğu dağıtım bölgelerinde, dağıtım şirketlerinin zarar etmemesi üzerine tedbirler almış, bazı elektrik dağıtım şirketlerinin kayıp kaçak hedeflerini değiştirmiş ve şirketleri yatırım zorluğundan kurtarmıştır. Kayıp - kaçak hedefleri tüketici üzerine yük olacak şekilde ve kabul edilemeyecek nedenlerle artırılmıştır. Elektrik dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesi rekabet ve buna paralel daha ucuz enerji imkânı yaratmadığı gibi özelleştirme sonrası özel tekeller oluşmasına sebep olmuştur.

Ülkemizin geleceği ve güvenliğine dönük stratejik önem taşıyan elektrik dağıtım hizmetini üstlenen Elektrik Dağıtım Şirketlerinin; vatandaşlarımızın ortak gereksinimi, elektrik enerjisine kesintisiz, kaliteli ve ucuz erişebilme amacını temel alan bir anlayışla hizmet edip etmediklerinin, taahhütlerini yerine getirip getirmediğinin, usulüne uygun denetlenip denetlenmediğinin tespit edilerek, vatandaşlarımızın bu hususta uğradığı mağduriyetin azaltılması için bir araştırma komisyonu kurulması gerekmektedir.

